

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ

τεύχος 2ο

Απριλιος — Ιουνιος 1990

Τριμηνιαία έκδοση

του Εθνικού Συνδέσμου Διπλωματούχων Νοσηλευτριών-Νοσηλευτών Ελλάδος

«ΥΓΕΙΑΣ ΘΕΡΑΠΙΑ»

ΕΣΔΝΕ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ

Εθνικός Σύνδεσμος
Διπλωματούχων Νοσηλευτριών -
Νοσηλευτών Ελλάδος
Πύργος Αθηνών, Γ' κτίριο, 2ος όροφος
Μεσογείων 2 115 27 ΑΘΗΝΑ
Τηλ: 77 02 861

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ε. Δημητρίου
Κ. Καλανταρίδου
Β. Λανάρα
Μ. Μαλγαρινού

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

Μαρία Μαλγαρινού
Καθηγήτρια ΤΕΙ Αθηνών
Πύργος Αθηνών - Γ' Κτίριο
2ος όροφος - 115 27 ΑΘΗΝΑ

ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ

Φωτοστοιχειοδεσία - Σχεδιασμοί
Εξώφυλλο - Εκτύπωση

Κατεχάκη & Αδριανείου 3 - 115 25 ΑΘΗΝΑ
Τηλ. 67 14 371 - 67 14 340
FAX: 67 15 015

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Νοσηλεύτριες/-ές _____ 2000 δρχ.
Σπουδάστριες/-ές _____ 1000 δρχ.
Οργανισμοί - Εταιρείες -
Βιβλιοθήκες _____ 3500 δρχ.
Εξωτερικού _____ 35 \$
Τιμή τεύχους _____ 600 δρχ.
Τιμή τεύχους
για σπουδαστές _____ 300 δρχ.

1. 19ο Νοσηλευτικό Συνέδριο Διεθνούς Συμβουλίου Νοσηλευτών (ICN). Μ. Μαλγαρινού.....	87
2. Συγκρότηση και αρμοδιότητες επιτροπής χειρουργείου Δρ Α. Παπαδαντωνάκη	91
3. Η θέση της νοσηλευτικής στην πρωτοβάθμια φροντίδα υ- γείας. Δρ Χρ. Πλατή	98
4. Ετοιμότητα χειρουργείου για την αντιμετώπιση θυμάτων μαζι- κής καταστροφής. Α. Κουβέλη	106
5. Προσδιοριστικοί παράγοντες της επίπτωσης της νοσοκομεια- κής πνευμονίας σε αρρώστους με μηχανική αναπνοή στην α- ναπνευστική μονάδα εντατικής θεραπείας Ε. Αποστολοπούλου, Λ. Σπάρος, Α. Σουμίλας, Ι. Μαντάς	113
6. Ικανότητες και αμοιβή. Κ. Stallknecht. Μεταφ. Ε. Γουλιά	123
7. Τροποποίηση κατευθυντήριων οδηγιών 77/452/ΕΟΚ και 77/453/ΕΟΚ	130
8. Συμβουλευτική επιτροπή για την κατάρτιση των νοσηλευτών. Έκθεση και συστάσεις στον τομέα του καρκίνου	138
9. Σύσταση της επιτροπής σε δέματα καρκίνου (89/601/ΕΟΚ) ..	147

CONTENTS

1. 19th Nursing Congress. International Council of Nursing (ICN) M. Malgarinou	87
2. Basic structure and functions of the operating room committee Dr A. Papadantonaki	91
3. The role of nursing in primary health care. Ch. Plati	98
4. Readiness of operating room for coping with mass disaster victims. A. Kouveli	106
5. Determinative factors of incidence of nosocomial pneumonia on patients with mechanical ventilation in the respiratory intensive care unit. Apostolopoulou H, Sparos L, Soumilas A, Mantas J	113
6. Competencies and Compensation. K. Stallknecht (Trns. E. Goulia)	123
7. Directive 89/594/EEC and 89/595/EEC	130
8. Commission recommendation 87/601/EEC concerning the training of Health personnel in the matter of cancer (articles referred to Nurses only)	138
9. Advisory Committee on training in Nursing Report and Recommendations on training in cancer (89/601/EEC)	147

ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΧΕΙΡΟΥΡΓΕΙΟΥ

Δρ Ασπασία Παπαδαντωνάκη

Τομεάρχης Χειρουργείων Θεραπευτηρίου «Ο ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ»

Περίληψη: Η πολύπλοκη διοίκηση του χειρουργείου για αποτελεσματική απόδοση των υπηρεσιών του υποστηρίζεται και υποβοηθείται από την Επιτροπή Χειρουργείου με τη διεπιστημονική της σύνδεση. Σκοπός και έργο της Επιτροπής Χειρουργείου είναι η επίτευξη της εύρυθμης λειτουργίας του τομέα των χειρουργείων για τη θεραπεία και την αποκατάσταση της υγείας των χειρουργικών ασθενών. Μεταξύ των διοικητικών αρμοδιοτήτων της Επιτροπής Χειρουργείου είναι: α) η σύνταξη εσωτερικού κανονισμού του χειρουργείου, που αποβλέπει στην ασφάλεια και την προστασία των ασθενών και των εργαζόμενων στο χώρο του χειρουργείου, β) η αντιμετώπιση προβλημάτων που αφορούν στην οργάνωση και στη διεκπεραίωση της καθημερινής εργασίας.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σήμερα, τα χειρουργεία κάθε ειδικότητας μοιάζουν με εργοστάσια, όπου ομάδες επιστημόνων εργάζονται με σύστημα αυστηρό γύρω από πολύπλοκα μηχανήματα που σώζουν ζωές.

Αυτά τα σύγχρονα χειρουργεία διεκδικούν πρωτεύοντα ρόλο στο σύστημα της νοσοκομειακής περίθαλψης. Το χειρουργείο για το χειρουργικό ασθενή είναι το κέντρο, προς το οποίο κατευθύνονται όλες οι προεγχειρητικές ενέργειες έρευνας και προετοιμασίας. Είναι το κέντρο, από το οποίο πηγάζουν όλες οι μετεγχειρητικές φροντίδες για τη θεραπεία και την αποκατάσταση της υγείας του.^{1,2}

Οι αλματώδεις εξελίξεις της ιατρικής και της νοσηλευτικής επιστήμης και γενικά των επαγγελματιών υγείας, μαζί με την επανάσταση της τεχνολογίας, δημιούργησαν νέες αυξημένες απαιτήσεις στη διοίκηση του τομέα των χειρουργείων, ώστε η διεπιστημονική προσέγγιση να καθίσταται αναγκαία.

Η ύπαρξη και η λειτουργία επιτροπών είναι τα μέσα, με τα οποία ασκείται σήμερα η διοίκηση στους περισσότερους οργανισμούς.^{3,4} Αυτός ο οργανωτικός τύπος που βασίζεται στη δύναμη των επιτροπών είναι συνηθέστερος στο χώρο των χειρουργείων. Αλλά η χρήση των επιτροπών όλο και περισσότερο αυξάνεται, καθώς η διοίκηση αναζητά διάφορους τρόπους για να κατανέμει τη διοικητική ευθύνη.

Η τεράστια συμβολή της προϊσταμένης του χειρουργείου στην πολύπλοκη διεργασία της διοίκησης υποστηρίζεται και υποβοηθείται από την Επιτροπή Χειρουργείου με τη διεπιστημονική της σύνδεση.

ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ – ΣΚΟΠΟΙ ΤΗΣ ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΜΙΑΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Επιτροπή είναι μια ομάδα ατόμων επιφορτισμένη με τη μελέτη θεμάτων ή ορισμένων προτάσεων ή με την παροχή γνώμης. Τα μέλη της επιτροπής εκλέγονται

από συνέλευση ή διορίζονται από τη διοίκηση με σκοπό την έρευνα ορισμένων θεμάτων ή την εξεύρεση λύσεων συγκεκριμένων προβλημάτων.⁴

Οι επιτροπές που λειτουργούν στο νοσοκομείο σήμερα είναι πάρα πολλές: Επιτροπή Χειρουργείου, Επιτροπή Μολύνσεων, Επιτροπή Νοσηλευτικής Υπηρεσίας, Επιτροπή Χωροταξικού Σχεδιασμού κ.λπ.

Η σύσταση μιας επιτροπής έχει σκοπό:

1. Την συγκέντρωση των μελών που κατέχουν ειδικές γνώσεις και εμπειρία.
2. Την παρότρυνση και την ενθάρρυνση των ικανών μελών για ενεργό συμμετοχή στη συλλογική προσπάθεια.

Κάθε άτομο που καλείται να συμμετέχει σε μια επιτροπή επιβάλλεται να έχει το θάρρος να εκφράζει τις απόψεις του αντικειμενικά.

Μεγίστη σημασία στη σύσταση της επιτροπής έχει η επιλογή κατάλληλου προέδρου· ο κατάλληλος πρόεδρος είναι το κλειδί για την αποδοτική εργασία της επιτροπής. Ο πρόεδρος πρέπει να εκλέγεται με βάση τις γνώσεις και την εμπειρία του στο αντικείμενο της επιτροπής, αλλά και τις ικανότητές του να επηρεάζει και να παροτρύνει τα άλλα μέλη, τηρώντας αμερόληπτη στάση στη διεύθυνση των θεμάτων.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΧΕΙΡΟΥΡΓΕΙΟΥ

Η επιτροπή χειρουργείου είναι το αντιπροσωπευτικό σώμα της χειρουργικής ομάδας και αποτελεί το όργανο που ασκεί συντονιστικό έργο στη διεκπεραίωση της εργασίας του χειρουργείου.

Η επιτροπή χειρουργείου είναι πενταμελής και αποτελείται από:

- την προϊσταμένη του χειρουργείου,
- έναν αναισθησιολόγο,
- τρεις χειρουργούς.

Τα μέλη της επιτροπής, εκτός από την προϊσταμένη που είναι μόνιμο μέλος, εκλέγονται από το Χειρουργικό Τομέα. Πρόεδρος της επιτροπής εκλέγεται ένας από τους διευθυντές χειρουργούς.

Η επιτροπή χειρουργείου θεωρείται απαραίτητη σήμερα σε όλα τα χειρουργεία· πρέπει να αναπροσαρμόζεται συνεχώς στις νέες επιστημονικές εξελίξεις που επηρεάζουν βασικά τη διεγχειρητική φροντίδα των ασθενών.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΠΟΥ ΔΙΕΠΟΥΝ ΤΗΝ ΤΥΠΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΧΕΙΡΟΥΡΓΕΙΟΥ

Οι κανονισμοί συστάσεως της Επιτροπής Χειρουργείου συμπεριλαμβάνονται στο νόμο 1397/83 και στον εσωτερικό κανονισμό των νοσοκομείων.⁵ Το καταστατικό καθορίζει τον αριθμό των μελών της επιτροπής και τα προσόντα που πρέ-

πει να έχουν τα μέλη. Επίσης, από τη μελέτη των άρθρων του εσωτερικού κανονισμού, προκύπτει ο ελάχιστος αριθμός των μελών που πρέπει να είναι παρόντα (όπως ορίζει ο νόμος) κατά τις συνεδριάσεις για να υπάρχει απαρτία.

Η επιτροπή συνέρχεται συνήθως κάθε εβδομάδα, αλλά αυτό εξαρτάται από το συγκεκριμένο νοσοκομείο και την έκταση του τομέα των χειρουργείων. Η γραμματέας καταχωρεί στα πρακτικά τα ονόματα των παρόντων μελών και ό,τι συζητήθηκε κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης. Όταν προκύπτουν προβλήματα στο χώρο του χειρουργείου, η επιτροπή συνεδριάζει εκτάκτως. Το έργο και οι αποφάσεις της επιτροπής υλοποιούνται με την έγγραφη αποστολή των πρακτικών των συνεδριάσεων στις χειρουργικές κλινικές.

Ο πρόεδρος της επιτροπής πρέπει να είναι δυναμικός, αμερόληπτος, καλός ομιλητής και με μεγάλη υπομονή.

Τα μέλη της επιτροπής πρέπει να ακολουθούν τους κανόνες με συνέπεια, ώστε να μην υπάρχει απώλεια χρόνου στις συνεδριάσεις, π.χ. συγκεκριμένη ώρα συγκέντρωσης, προετοιμασία πρωτοκόλλου με τα θέματα για συζήτηση κ.λπ.

Η επιτροπή πρέπει να καλεί τους διευθυντές χειρουργούς που έχουν σχέση με το εξεταζόμενο θέμα· επίσης, μπορεί να καλέσει συμβούλους μέλη προσωπικού που κατέχουν ειδικές γνώσεις και εμπειρία σε συγκεκριμένα θέματα.

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΧΕΙΡΟΥΡΓΕΙΟΥ

Σκοπός και έργο της χειρουργικής επιστήμης (ιατρικής και νοσηλευτικής) είναι η προσωπική και ασφαλής φροντίδα και η αποκατάσταση των ασθενών με χειρουργικά προβλήματα υγείας.⁶⁻⁹

Η επιτροπή χειρουργείου συμβάλλει στο πολυδιάστατο έργο της διεγχειρητικής φροντίδας των ασθενών, της οποίας οι αρμοδιότητες περιλαμβάνουν:

1. Την σύνταξη εσωτερικού κανονισμού που αποβλέπει στην ασφάλεια και προστασία των ασθενών και των εργαζόμενων στο χώρο του χειρουργείου.
2. Την αντιμετώπιση προβλημάτων που αφορούν στην οργάνωση και στη διεκπεραίωση της εργασίας.
3. Την έρευνα για την εξεύρεση των καλύτερων λύσεων των προβλημάτων.
4. Την καταγραφή των μολύνσεων στους χειρουργημένους ασθενείς.
5. Την επίβλεψη απομόνωσης των ασθενών που πάσχουν από λοιμώδη νοσήματα και των τεχνικών που εφαρμόζονται στο χώρο του χειρουργείου.
6. Την αποκάλυψη των πηγών των μολύνσεων.
7. Τον έλεγχο των τεχνικών απολύμανσης και αποστείρωσης που χρησιμοποιούνται στο χώρο των χειρουργείων και στην κεντρική αποστείρωση.
8. Την εφαρμογή της άσηπτης τεχνικής στο χώρο των χειρουργείων και στις υπηρεσίες υποστήριξης.
9. Την επίβλεψη στην κατασκευή ή τη διαρρύθμιση των χώρων των χειρουργείων.
10. Τον έλεγχο τήρησης του εσωτερικού κανονισμού περί τάξης και πειθαρχίας.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΧΕΙΡΟΥΡΓΕΙΟΥ

Σημαντικό έργο της Επιτροπής Χειρουργείου είναι η σύνταξη εσωτερικού κανονισμού που να συμπεριλαμβάνει καθοδηγητικά σημεία για διοικητικές αποφάσεις που είναι απαραίτητες για την αντιμετώπιση προβλημάτων στην καθημερινή εργασία.^{10,11}

Η ύπαρξη εσωτερικού κανονισμού χειρουργείου επιβάλλεται σήμερα περισσότερο από ό,τι στο παρελθόν λόγω της κρατικής οργάνωσης της νοσοκομειακής περίθαλψης, του ελέγχου του κόστους και της εργατικής νομοθεσίας περί ασφάλειας του ασθενούς και του προσωπικού.

Επειδή κάθε νοσοκομείο διαφέρει από τα άλλα, λόγω των ειδικών του συνθηκών, πρέπει να έχει τον ειδικό του εσωτερικό κανονισμό ανάλογα με τις ανάγκες του.

Ο εσωτερικός κανονισμός συντάσσεται από την Επιτροπή Χειρουργείου, η οποία έχει και την ευθύνη για την τήρηση και την εφαρμογή του.

Επιλεκτικά, θα αναφερθούν τα βασικά άρθρα του εσωτερικού κανονισμού χειρουργείου.^{5,12-15}

1. Μέτρα ασφάλειας ασθενών και προσωπικού σε περίπτωση έκρηξης ή πυρκαϊάς.
2. Μέτρα για τη διατήρηση ασφαλούς περιβάλλοντος στο χειρουργείο. Έλεγχος συστήματος αερισμού, λειτουργίας κλιβάνων κ.λπ.
3. Τρόπος δράσης σε περίπτωση μαζικής καταστροφής. Το χειρουργείο πρέπει να έχει σχέδιο δράσης που να είναι μέρος του γενικού σχεδίου του νοσοκομείου.
4. Καταμέτρηση εφοδίων κατά τη διεξαγωγή των εγχειρήσεων – γαζών, εργαλείων και άλλων υλικών.
5. Καταγραφή στοιχείων εγχειρήσεως. Σύνταξη φύλλου εγχειρήσεως για κάθε ασθενή.
6. Καταγραφή μολύνσεων στους χειρουργημένους ασθενείς.
7. Προγραμματισμό και παραχώρηση των χειρουργικών αιθουσών στις χειρουργικές κλινικές, σε σχέση με τις ημέρες της εβδομάδας, ώστε να εξυπηρετούνται όλοι οι χειρουργοί και να συντονίζεται η εργασία του προσωπικού.
8. Αντιμετώπιση επείγουσών εγχειρήσεων· ιδιαιτέρως, όταν συμβαίνουν κατά την ώρα προγραμματισμένων εγχειρήσεων ή και κατά τις απογευματινές και νυκτερινές ώρες.
9. Πρόγραμμα διεξαγωγής εγχειρήσεων. Καθορίζονται λεπτομερώς ο χρόνος αποστολής των προγραμμάτων στο χειρουργείο, η εκτύπωση και η κατανομή στις σχετικές υπηρεσίες και τα τμήματα.
10. Ενδυμασία χειρουργείου. Καθορίζονται ακριβώς ο τύπος της ενδυμασίας του νοσηλευτικού και του ιατρικού προσωπικού, οι χώροι στους οποίους απαιτείται πλήρης ενδυμασία σκούφιας και μάσκας και οι χώροι που απαγορεύεται η στολή του χειρουργείου. Καθορίζεται επίσης η ενδυμασία των επισκεπτών και των εξωτερικών ασθενών.

11. Διεκπεραίωση παρασκευασμάτων. Διαδικασία μεταφοράς και αποστολή αποτελεσμάτων.
12. Κανονισμοί ασυγίας. Περιλαμβάνουν έλεγχο των κλιβάνων και των συσκευών αποστειρώσεως, έλεγχο του εργαζόμενου προσωπικού για μολύνσεις, διεκπεραίωση σπηπικών εγχειρήσεων και έλεγχο της κυκλοφορίας στο χειρουργείο.

ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΧΕΙΡΟΥΡΓΕΙΟΥ _____

Η προϊσταμένη του χειρουργείου είναι η οργανώτρια και η συντονίστρια της εργασίας της επιτροπής. Είναι μόνιμο μέλος της Επιτροπής Χειρουργείου και συνεργάζεται στενά με όλα τα μέλη. Στις συνεδριάσεις είναι πάντοτε παρούσα. Συμμετέχει στην επεξεργασία των θεμάτων· στη λήψη αποφάσεων έχει γήφο.

Συμβάλλει στην επεξεργασία του εσωτερικού κανονισμού των χειρουργείων και παρακολουθεί την εφαρμογή του.

Ειδικότερα, η προϊσταμένη του χειρουργείου ως μέλος της επιτροπής ασκεί τα ακόλουθα καθήκοντα:

- Εισηγείται θέματα που αφορούν σε τροποποιήσεις στην οργάνωση και τη διοίκηση του τομέα και σε προσαρμογές της εργασίας στις νέες επιστημονικές εξελίξεις.
- Αναφέρει τις ανάγκες για τη βελτίωση της εργασίας του τομέα. Έλλειψη προσωπικού, αντικατάσταση εξοπλισμού κ.λπ.
- Ενημερώνει την επιτροπή για τα προβλήματα που δημιουργούνται στη διάρκεια του 24ώρου και ιδιαίτερα αυτά που αφορούν στην αντιμετώπιση των ασθενών με επείγουσες εγχειρήσεις.
- Εκθέτει στην επιτροπή τα προβλήματα που έχουν σχέση με την προμήθεια υλικών και εφοδίων και επισημαίνει καθετί που πιθανόν να αποτελεί κίνδυνο για τους ασθενείς και το προσωπικό.

Η προϊσταμένη του χειρουργείου πρέπει να διακρίνεται για τις ηγετικές της ικανότητες, να έχει πλήρη γνώση των νοσηλευτικών θεμάτων και να ασκεί την εξουσία με συναίσθηση της υψηλής αποστολής της. Ο ρόλος και το έργο της είναι πολύπλευρα και πολύπλοκα και η θέση την οποία κατέχει είναι αξιόλογη.^{17,18}

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ _____

1. Με τις επιτροπές επιτυγχάνεται συλλογική εργασία. Χρησιμοποιούνται οι ειδικές γνώσεις, τις οποίες ενδεχομένως κατέχουν τα μέλη της επιτροπής για την ορδή αντιμετώπιση των θεμάτων.
2. Εναρμόνιση προσπαθειών. Οι επιτροπές βελτιώνουν το έργο του συντονισμού με την ανταλλαγή σκέψεων και απόψεων στην αντιμετώπιση προβλημάτων.
3. Βελτίωση της συνεργασίας και της κατανόησης. Η συμμετοχή των εργαζόμενων στις επιτροπές αυξάνει την τελική αποδοχή των αποφάσεων από το σύνολο.

λο των εργαζόμενων και βελτιώνει τη συνεργασία των μελών με την εφαρμογή προγραμμάτων και σχεδίων.

4. Ανάπτυξη διοικητικής δραστηριότητας. Η ενεργός συμμετοχή στην επιτροπή δίνει την ευκαιρία στο μέλος να εκφράσει τις σκέψεις του και να υποστηρίξει καίρια σημεία των απόψεών του και του κλάδου του.

ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ

1. Απαιτείται χρόνος για τις τακτικές και τις έκτακτες συνεδριάσεις. Είναι δυνατόν, λόγω ελλείψεως χρόνου, οι επιτροπές να καταλήγουν σε συμβιβαστικές αποφάσεις, αντί να διαδέτουν περισσότερο χρόνο για την εξεύρεση εναλλακτικών λύσεων.
2. Υπάρχει κίνδυνος ένα δραστήριο και δυναμικό μέλος της επιτροπής να επιβάλει τις απόψεις του. Η μονομερής όμως επικράτηση απόψεων μπορεί να αποβεί επιζήμια για τη συλλογική και ομαδική προσπάθεια που είναι το μεγαλύτερο πλεονέκτημα των επιτροπών.
3. Δυσκολία καταλογισμού προσωπικής ευθύνης. Είναι δύσκολο να καταλογισθεί ευθύνη για εσφαλμένη απόφαση ή να ασκηθεί κριτική κατά του προέδρου για μια απόφαση που συμφώνησαν και τα άλλα μέλη.
4. Ο γραφειοκρατικός μηχανισμός δεν διευκολύνει την ταχεία και έγκαιρη λήψη αποφάσεων.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Στους σύγχρονους μεγάλους τομείς χειρουργείου, ο αριθμός των χειρουργών, των αναισθησιολόγων, των νοσηλευτών και των εργαζόμενων γενικά είναι πολύ μεγάλος.

Σε κανέναν άλλο τομέα του νοσοκομείου η ομαδική προσέγγιση στην οργάνωση του τομέα και στη φροντίδα του ασθενή δεν είναι τόσο απαραίτητη όσο στο χειρουργείο.¹⁹ Το έργο της επιτροπής του χειρουργείου με τη διεπιστημονική της σύνδεση είναι πράγματι πολύτιμο. Τα μέλη της επιτροπής πρέπει να βλέπουν τον ασθενή στο κέντρο, προς το οποίο συγκλίνουν όλες οι συντονιζόμενες προσπάθειες. Μόνον τότε η συνεργασία των μελών θα είναι αρμονική για την επίτευξη του προγραμματισμένου σκοπού: τη *διεγχειρητική φροντίδα του ασθενή*.

Abstract. The complicated task of the operating room management is facilitated and supported by an OR multiprofessional committee. The purpose and the task of the OR committee is the effective functioning of the area for the safety surgical treatment of patients. Among the managerial responsibilities of this committee is the development of an organizational policy with the purpose: 1) to safeguard patients and personnel and 2) to face common problems arising in every day practice.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Alexander RL. Care of the patient in surgery including techniques. Saint Louis 1967
 2. Παπαδάκη Α. Εγχειρίδιον χειρουργείου. Άσππος τεχνική. Αθήνα, 1977
 3. Stevens BJ. The nurse as executive (3rd ed). Rockville, Maryland, Aspen Systems Corporation, 1985
 4. Λανάρα Β. Διοίκηση νοσηλευτικών υπηρεσιών. Πανεπιστημιακές σημειώσεις, Αθήνα, 1989
 5. Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας Χειρουργείου. Θεραπευτήριο «Ο Ευαγγελισμός». Αθήνα, 1988
 6. Nightingale K. Learning to care in the theatre. London, 1987
 7. The Technician Manual Committee. Teaching the operating room technician. AORN, 1967
 8. AORN. Standards for sponge, needle and instrument procedure. AORN Journal, 1976, 23:6
 9. Cooper SS. Committees that work. Journal of Nursing Administration 1973, 3:3 – 10
 10. Alexander EL. Nursing administration in hospital health care system. Saint Louis, 1978
 11. Barrett J. The head nurse's changing role. Nursing Outlook 1973, 11:800
 12. Brigden RJ. Operating theatre technique. Edinburgh, London, 1974
 13. Creber J. Safety measures in the operating room. Nursing Outlook 1978, 6:528
 14. Comité d'Hygiène Hospitalière. Hospital Saint Pierre. Bruxelles, 1988
 15. Doherty BH. Preventive cleaning cuts operating room infection. Modern Hospital 1964, 103:162
 16. Ρωμανίδου-Χατζέλια Μ. Διοίκηση νοσηλευτικής μονάδος. Αρχαί διοικήσεως και διαπροσωπικαί σχέσεις. Θεσσαλονίκη, 1978
 17. Cinsberg F. Three effective ways to make the O.R. supervisor fit the hierarchy. Modern Hosp 1964, 103:132
 18. Prickett E. The operating room supervisor at work. National League of Nursing, 1965
 19. Brown AF. Medical and Surgical Nursing. W.B. Saunders Co, Philadelphia, 1979
-